

Kunnskapsdepartementet

Postmottak@kd.dep.no

Vår ref:

Deres ref:

Dato: 26-09-2017

Høring om ny fagskolelov.

Vi viser til deres brev av 28.06.2017 angående ovennevnte. Skolenes landsforbund har, i samarbeid med LO, i forslaget til ny fagskolelov fått gjennomslag for mange av de endringene vi mener er nødvendige for å styrke fagskolene. Det gjelder særlig å gi fagskolene reell anerkjennelse som høyere yrkesfaglig utdanning, men også at fagskolene skal få studiepoeng, styrking av studentenes rettigheter, representasjon i fagskolerådenes styringsorgan og at fagskolene nå skal få et ansvar for å legge til rette for studentorgan.

I tillegg til endringer i regelverk er det stort behov for å bygge fagskoletilbudet ut, styrke overgangsmulighetene til og fra andre deler av høyere utdanning, og å få etablert faghøyskoler. Først da vil yrkesfaglig høyere utdanning bli et likeverdig alternativ til universitets- og høyskoleutdanning, noe som kan bidra positivt til flere viktige samfunnsutfordringer:

- Rekruttering av nok fagarbeidere med god spiss- og tverrfaglig kompetanse.
- Redusere frafall i utdanningsløp.
- Styrke innovasjons- og omstillingsevne, bl.a. gjennom bedre muligheter for etter- og videreutdanning.
- Gi mindre kjønnssegregering i utdanningsløp og arbeidsliv.

En styrking av den yrkesfaglige karriereveien fra grunnskolen til topps i utdanningssystemet er helt sentralt for å øke yrkesfagenes attraktivitet og status.

Og det er nødvendig for å hindre at et begynnende lavlønnspor fester seg.

Kommentarer til enkeltdeler av forslaget til ny fagskolelov er gitt nedenfor:

Åpning for etablering av faghøyskoler

Skolenes landsforbund vil at den nye loven om fagskoler skal åpne for opprykk til **faghøyskoler**.

På den måten kan fagskolen få mer reell status som høyere yrkesfaglig utdanning. En opprykkordning for fylkeskommunale fagskoler til statlige faghøyskoler kan gjøres etter fastsatte kriterier noe tilsvarende dagens opprykksordning fra høyskole til universitet.

Fagskoleutdanning og plassering på nivå 6 i kvalifikasjonsrammeverket

SL mener at departementets forslag til nivåplassering av fagskolene i formålsparagrafen og forslag til omregning av studiepoeng internasjonalt ikke er i tråd med intensjonene i fagskolemeldingen som ble vedtatt før sommeren.

Stortinget var tydelig på at fagskoleutdanning nå skal være høyere yrkesfaglig utdanning og at en slik utdanning skal gi studiepoeng. Plassering av all fagskoleutdanning på nivå 5 i kvalifikasjonsrammeverket hindrer en vurdering av lengre fagskoleutdanninger på et høyere nivå enn 5 i kvalifikasjonsrammeverket. LO mener at det er en helt grunnleggende forutsetning for at fagskolen skal kunne identifiseres og videreutvikles som del av høyere yrkesfaglig utdanning at enkelte fagskoleutdanninger blir vurdert på nivå 6 i NKR. På denne måten vil 2-årig fagskoleutdanning anses som likeverdig med 2-årig høyskoleutdanning og plasseres på samme nivå i kvalifikasjonsrammeverket.

SL viser til at NOKUT allerede i 2011 i sitt høringssvar mente at toårig fagskoleutdanning burde vurderes på samme nivå som høyskolekandidat, altså på nivå 6. Men fagskolene ble plassert på nivå 5, og det ble i 2011 ikke stilt et formelt krav om å beskrive læringsutbytte. Dette er nå gjennomført for de fleste fagskoleutdanningene som for eksempel maritime fag, tekniske fag og helse- og oppvekstfag.

Læringsutbyttebeskrivelsene (kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse) tilsier at enkelte fagskoleutdanninger kan forsvare en plassering på nivå 6 i NKR.

Omregning av studiepoeng internasjonalt

SL er uenig med departementets forslaget om at fagskolene ikke kan omregne studiepoengene sine til European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS). Det vil være en videreføring av det tidligere skillet mellom fagskolepoeng og studiepoeng fra universitetene og høgskolene. Dette undergraver også intensjonen om jevnbyrdighet og heving av status slik det var intendert i fagskolemeldingen. Departementets forslag vil føre til et skille mellom studiepoeng på fagskolene og studiepoeng på UoH når dette skal konverteres til internasjonale standarder. Skolenes landsforbund er opptatt av at verdien av en *erfaringsbasert* høyere utdanning bedømmes og uttrykkes på lik linje med *forskningsbasert* utdanning. Dette er særlig relevant i Norge, der en sentral årsak til at vår norske modell genererer så høy produktivitet er den tette forbindelsen mellom faglært og akademisk fordypet kompetanse og opplevelsen av likeverdighet for bidraget til sluttresultatet.

Når Regjering og Stortinget nå går inn for å endre betegnelsen *fagskolepoeng* til *studiepoeng* er det derfor viktig at ikke departementet kompliserer unødige.

Departementets tilnærming vil, slik SL ser det, videreføre det tidligere skillet og rangere forskningsbasert høyere utdanning høyere enn erfaringsbasert høyere utdanning. Vi minner om at forskningsbasert og erfaringsbasert høyere utdanning er likestilt i universitets- og høgskoleloven.

Skolenes landsforbund mener helt klart at studiepoeng fra fagskolene kan omregnes til studiepoeng etter ECTS. Stortinget var tydelig i sin støtte til en lik omfangsbestemmelse og regjeringen burde derfor jobbe for at denne også kan benyttes internasjonalt. Det er de nasjonale myndighetene som avgjør hvilke av landets utdanningsinstitusjoner som omfattes av Bologna-samarbeidet og hvilke institusjoner som skal ha rett til å tildele ECTS. SL vil også vise til at ECTS kan tildeles alle typer læring og til ulike nivåer.

Til slutt vil vi også kommentere § 9 (1) Styrets sammensetning, her står det at minst to av medlemmene i fagskolestyret skal ha "relevant bakgrunn fra arbeids- eller næringsliv, fortrinnsvis partene i arbeidslivet og representanter med regional tilknytning". I fag- og yrkesopplæringen er det gode tradisjoner for å inkludere partene i arbeidslivet i utviklingen av fagene. SL mener de samme fordelene vil gjøre seg gjeldene når det gjelder utviklingen av den høyere yrkesfaglige utdanningen. Derfor bør tiltaket endres slik at det spesifikt vises til partene i arbeidslivet. Dette er nødvendig for å sikre at partene i arbeidslivet får tilbud om å være representert i fagskolestyrene.

Vi forslår derfor at det legges inn et tillegg i lovformulering slik: "Minst to medlemmer skal ha bakgrunn fra *relevant* arbeids- eller næringsliv, fortrinnsvis fra partene i arbeidslivet og som har regional tilknytning".

Og som en siste påpekning så viser vi til § 18 Vitnemål, hvor står det at departementet vurderer om fagskolene skal få mulighet til å skrive ut nye vitnemål med studiepoeng til tidligere studenter. SL er svært positiv til at fagskolene skal få denne muligheten. Det vil være viktig for å likestille tidligere og fremtidige fagskolestudenter.

Med hilsen
Skolenes landsforbund

Anne Finborud
forbundsleder

Terje Moen
1.nestleder